Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J. Телефон: BErgen 4-0807, 4-0237. Телеф. УНС: BErgen 4-1016

РІК LX. Ч. 187. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 19-го ЛИПНЯ 1952. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 187. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JULY 19, 1952. VOL. LX.

ПОЧИНАЄТЬСЯ БОРОТЬБА ЗА ДЕЛЕҐАТІВ ПЕРЕД ДЕМОКРАТИЧНОЮ КОНВЕНЦІЄЮ В ШІКАҐО

ВСІ КАНДИДАТИ ПЕВНІ СВОЄЇ ПЕРЕМОГИ; ГАРРИМАН НА МІСЦІ КОНВЕНЦІЇ

Шікаґо. — Напередодні конвенції Демократичної Партії, що має вибрати свого кандидата на президента країни та ухвалити передвиборчу політичну плятформу, поодинокі кандидати на номінацію вже почали інтензивну акцію за здобуття підтримки конвенційних делеґатів з поодиноких стейтів. Після приїзду попереднього дня до Шікаґо кандидатів на номінацію, сенаторів Кіфовера і Россела, вчора приїхав там вже теж директор Взаємної Безпеки Аверел Гаррімен з Ню Йорку, відкриваючи свою головну квартиру та збільшуючи всілякі поголоски і здогади, якими виповнене конвенційне місто. Вигляди Гарримана на перемоґу залежать головно від того, чи його кандидатуру підтримає президент Труман. Гарриман сам заповідає, що він цю підтримку дістане, бо він одинокий з-поміж кандидатів, що підтримує політику Ню Ділу і Фер Ділу, до чого закликає теж президент Труман в своєму посланні до конвенції. На цій підставі голова Демократичної Партії в стейті Ню Йорк Пол Фіцпатрик заповів, що Гарриман переможе вже в початкових голосуваннях. Свою „певну перемогу" заповів теж сенатор Ричард Россел, з Джорджії, — заявляючи, що він на заміняв би своїх виглядів на перемогу з жадним з інших кандидатів, сподіваючись головно підтримки делеґатів з південних стейтів. Сенатор Кіфовер з Тенесі теж „не сумнівається" в своїй перемозі. Вчора він відвідував головні квартири інших кандидатів; але „дома" застав тільки сенатора Россела. Він теж відвідав голову Краєвого Комітету Демократичної Партії Френка Мек Кіні та відбув наради з лідерами зорганізованого робітництва. Два інші кандидати на демократичну номінацію, заступник президента Барклі та сенатор Керр, заповіли свій приїзд до Шікаґо щойно сьогодні. Тимчасом зачалася акція намови демократичних ґубернаторів поодиноких стейтів, щоб вони „спонтанно" висунули кандидатуру ґубернатора А. Е. Стівенсона з Ілиной, який рішучо відмовляється сам кандидувати, але який згідно з твердженням його приятелів, не відмовився б від тої кандидатури, якщо б його найменувала сама конвенція. В безпосередній підготовці до конвенції тимчасовий комітет продовжує переслухання в справах плятформи, натрапляючи на трудноші головно в складній і суперечній проблемі горожанських прав.

УКЛАДАЮТЬ ДЕМОКРАТИЧНУ ПЛЯТФОРМУ

Резолюційний підкомітет Демократичної Партії почав в Шікаґо підготовку плятформи, яка має бути ухвалена конвенцією, що починається в найближчий понеділок. Не зважаючи на поголоски про трудноші в підготовці плятформи, члени підкомітету, як видно, не втрачають доброго настрою. На фото (від ліва): ґубернатор Лоренс В. Ведербі з Кентокі, сенатор Герберт Лімен з Ню Йорку та сенатор Джан Спаркмен з Алабами. Сенатор Лімен зокрема обстоює включення в плятформу громадянських прав.

Россел втратив голоси 28 делеґатів з Вірджінії

Роанок, Вірджінія. — Демократи стейту Вірджінія, які досі підтримували кандидатуру сенатора Ричарда Россела, рішили вчора вислати на Демократичну конвенцію в Шікаґо своїх 28 делеґатів без будь-яких попередніх інструкцій за ким вони мають голосувати. Рішення не зв'язувати делеґатів підтримкою кандидатури сенатора Россела запало після того, як Россел виступив проти робітничого закону Тефта-Гартлі, щоб в той спосіб приподобатись делеґатам з північних стейтів. Тимчасом виявилось, що ті самі арґументи, які можуть здобути йому підтримку північних делеґатів, відвернуть від нього делеґатів південних стейтів. Сам сенатор Россел заявив в Шікаґо, що йому „нічого не відомо" про рішення делеґатів з Вірджінії, висловлюючи ревночасно впевненість, що в кінцевому результаті ці делеґати таки підуть за ним. Демократи Вірджінії на стейтовій конвенції ухвалили теж низку інших постанов, зокрема відносно громадянських прав, відносно порядку голосування, домагаючись більшости двох третіх голосів для вибору кандидата і т. п., що сильно відбігають від загальних напрямних краєвої плятформи Демократичної партії.

Президент підписав законопроєкт про безпеку в вугільних шахтах

Вашинґтон. — Президент Труман підписав у середу законопроєкт, що має на меті значне поліпшення умовин праці в шахтах під оглядом безпеки для життя шахтарів. Одночасно президент заявив, що хоч цей законопроєкт становить значний крок уперед в турботах про безпеку робітників, то одначе він має поважні хиби, особливо у п'ятьох пунктах, що до них він надіється повернутись незадовго, вимагаючи удосконалення закону. Головним відрадним пунктом нового закону, поруч з низкою інших поліпшень праці в шахтах, є признання державним інспекторам права вгляду в умовини праці в шахтах та закриття їх, якщо життя шахтарів там загрожене. Закон називає найчастіші випадки такої загрози у вугільних шахтах, а це — пожари, вибухи, повідь та інше.

Пожежа в Клюбі Приятелів Української Книжки в Вінніпезі

Клюб Приятелів Української Книжки в Вінніпезі, а зокрема його склад готових книжок, постигла в першій половині червня велика шкода: з невідомих причин вибухла там пожежа й її жертвою впала майже половина складу книжок. Пожежна сторожа загасила вогонь, одначе деякі видання згоріли зовсім.

ЗАХОДИ ДЛЯ ТРИВАЛОГО ЗАТРИМАННЯ ВИСОКОГО РІВНЯ ПІДПРИЄМСТВ

Вашинґтон. — Ч. Соєр, секретар торгівлі, доручив фахівцям-економістам департаменту торгівлі та комісії економічного розвитку виготовити студію про економічні можливості країн на майбутнє. Секретаря торговлі особливо цікавить положення різного роду промислових підприємств у добі, коли оборонна спроможність країни буде задоволена й треба буде відповідно переставляти на потреби мирного ринку ті підприємства, що тепер працюють на оборону. Досліди над цими питаннями мають тривати до кінця року й висновки цих дослідів мають бути оголошені на 1 січня наступного року. Як зразок для теперішніх праць, служитиме подібна студія департаменту торгівлі з 1943 р. під заголовком „Ринки після війни", що багато прислужилася бизнесменам після другої світової війни для якнайспокійнішого переставлення економіки країни з військової на мирну.

Ген. Айзенгавер звільнений з Армії

Вашинґтон. — Ген. Двайт Айзенгавер, республіканський кандидат на президента країни, закінчив вчора свою 42-літню кар'єру вояка і формально перейшов у цивільне життя. Департамент Армії прийняв формально прохання Айзенгавера про відставку, хоча не подав цього до публічного відома, залишаючи це самому генералові. Відомо тільки, що секретар Армії Френк Пейс відповів на прохання Айзенгавера окремим чемностевим листом. Айзенгавер проголосить виміну листів з департаментом Армії правдоподібно в найближчих днях, як тільки одержить ці документи в своїй цивільній головній квартирі. Сам Айзенгавер тепер перебуває на короткій відпустці, приготовляючись до передвиборчої кампанії. Після його резиґнації з Армії тепер вже тільки Конґрес окремим актом міг би привернути йому його ранґу п'ять-зіркового генерала. Проте, на випадок вибору президентом країни в листопаді цього року, Айзенгавер силою свого цивільного президентського становища став би головним командантом всіх збройних сил Злучених Держав, як ним є тепер президент Труман, та як ним був кожний інший президент країни, згідно з постановою Конституції.

Европа стривожена республіканською плятформою

Париж. — Европейські дипломати та фахівці від закордонної політики стривожені республіканською плятформою в справі закордонної політики. Вся вільна Европа з радістю прийняла вістку про найменування кандидатом на президента ген. Двайта Д. Айзенгавера, який як Начальний Командант Союзників в Европі здійснював політику президента Трумана. Але тепер республіканська політична, плятформа критикує цю політику, кажучи, що теперішня адміністрація „в дійсності не має жадної закордонної політики", та стверджує, що треба зліквідувати дотеперішню політику „стримування" большевизму, бо ця політика не зуміла „стримати" Совєтів. Европейські політичні обсерватори підкреслюють, що в республіканській плятформі говориться про „політику визволення" у відношенні до Лотви, Литви, Естонії, Польщі, Чехії і Китаю", але там нічого не згадується про те, що ЗДА мають робити, щоб визволити ці країни та в той спосіб зменшити совєтську силу. З промов Джана Фостера Даллеса не можна ясно пізнати цілі закордонної політики Республіканської партії, бо раз він говорить про політику визволення, але в травні ц. р. він заявив у Парижі, що Захід виставлений на загрозу відплатної дії з боку Совєтів, якщо б поширилася аґресія на Далекому Сході. Захід боїться, що здійснювання пляну Мак Артура могло б спричинити світову війну і що залякування Сталіна Америкою може мати такі самі наслідки, як давніше залякування Гітлера Англією. Не подобається Европі велика „ніжність" ЗДА у відношенні до Національного Китаю, яку ще більше підкреслено в республіканській плятформі. Европейські політики думають, що політикою президента Трумана керували випадки (Греція, Берлін, Корея) — і що в ній було багато помилок, але ці помилки були конечні в часі, коли ЗДА зміняли свою політичну настанову в останніх декадах цього віку. Европа думає, що і в майбутньому великий вплив на американську закордонну політику матимуть випадки, залежні від Совєтів, а не політична плятформа, що мала б предвиджувати згори, яку політику треба вести. Европа вбачає прірву між тим, що робив ген. Айзенгавер в Европі, і тим, про що говорить політична плятформа його партії.

Виявлено вбивника дівчини в колумбійському університеті

Ню Йорк. — Місцева громадськість була кілька днів схвильована загадковим душогубством. У одній з канцелярій Колумбійського університету, кількома стрілами з пістоля була вбита 18-річна секретарка Е. Феґі. Вбивник, заявивши стрічним у цім будинку, що він вбив людину й що треба викликати лікаря та поліцію, вийшов спокійно з будинку й зник. Тепер виявлено вбивника. Це 29-річний Б. Пікес, що його вважають схибленим психічно. Сам фахом фізик, він написав праці з ділянки електронічної теорії, які не знайшли ніякого признання серед спеціялістів. Вже раніше поліція припускала, що дівчина впала жертвою психопата. Затримано вбивника в Бостоні й привезено для слідства в Ню Йорк, де від нього довідалися, що він убив Феґі припадково, бо нікого іншого не було в той час в канцелярії Американського Фізичного товариства, де він бажав убити „декого з фізиків".

ЗМІНА УРЯДУ В ІРАНІ

МОССАДЕХ У ВІДСТАВЦІ; ҐГАВАМ НОВИЙ ПРЕМ'ЄР КРАЇНИ

Тегеран, Іран. — Іранський шах Могаммед Різа Паглеві прийняв вчора резиґнацію прем'єра Могаммеда Моссадеха та найменував новим прем'єром країни Агмада Ґгавама, одного з найстарших іранських державних мужів, який був прем'єром під час успішної акції, скерованої на евакуацію совєтських військ з Ірану після другої світової війни. Резиґнація Моссадеха є безпосереднім наслідком неґативного відношення шаха до заходів Моссадеха перебрати, крім прем'єрства, теж пост міністра війни. В своєму резиґнаційному листі до шаха Моссадех заявляє, що у зв'язку з відкиненням його пропозиції буде ліпше „коли уряд зорганізує інша людина, яка мала б повне довір'я та могла виконувати доручення Вашої Величности". Своє домагання стати міністром війни Моссадех був висунув попереднього дня під час особистої конференції з шахом в справі реорганізації уряду. Крім того, Моссадех, який за час свого прем'єрства розпочав незакінчений ще досі нафтовий конфлікт з Британією, домагався від парляменту майже диктаторських прав на найближчих шість місяців. Після резиґнації Мосадеха парлямент негайно потвердив призначення шахом на пост прем'єра Агмада Ґгавама. В поінформованих колах вважають, що зміни на пості прем'єра не матиме жадного впливу на будь-яку зміну переведеної попереднім прем'єром націоналізації нафти. Моссадех очолював іранський уряд впродовж останніх 15 місяців.

Могаммед Моссадех

Зміцнення зв'язків між ЗДА й Арґентіною

Буенос Айрес. — зустрічі з арґентінськими журналістами, новоприбулий дипломат З'єдинених Держав Алберт Ф. Нуфер висловив свої сподівання зміцнення добросусідських відносин між обома країнами. Одначе, як підкреслює арґентінська преса, дипломат ухилився виразно відповісти на питання, чи його прибуття означає зміну політики Державного Департаменту щодо Арґентіни. У своїй відповіді, Нуфер зазначив лише, що майбутнє це покаже й що він надіється залишитись деякий час у тій країні. Ухильні відповіді не могли задовольнити й зацікавлення численних представників підприємств ЗДА в Арґентіні, які сподіваються зміцнення відносин між двома країнами й які особливо гостро відчували охолодження цих відносин.

Лають совєтських робітників

Москва. — Часопис „Труд", орган совєтських юній, лає провідників окремих робітничих спілок за те, що вони не вспіли натиснути на робітників в тому напрямку, щоб збільшити продукцію та одночесно обнизити кошти товарів. „Труд" пише про „бюрократичну" настанову деяких робітничих провідників, яка не терпить жадних зауважень, та не оголошує періодично вислідів змагань між конкуренційними фабриками, що напевно причинились би до збільшення продукції. Часопис обіцяє робітникам, що за заощаджені в той спосіб гроші поліпшиться доля робітників . . .

Знову „літаючі тарелі" над ЗДА

Дейтон, Огайо. — Один з представників повітряних сил заявив тут, що за останній час надійшли заяви про посилене літання „тарелів". Вже занотовано відомості про спостереження шестидесяти „тарелів" лише під час останніх двох тижнів. Багато людей зауважили в небі предмети, що їх призначення ані вигляд не можна окреслити. Число „тарелів" тепер значно більше, ніж невияснених повітролітальних апаратів, що з'явились минулого року. Капітан Е. Рупелт з повітряної бази в Райт-Петерсон заявив, що розслід не міг устійнити цих предметів та що немає нічого спільного між теперішніми літаючими тарелями та спостереженнями за ворожими літаками, що тепер провадяться в країні. Він додав, що керівництво відповідних відділів повітряних сил уважно розглядатиме заяви двох літунів „Панамериканських повітряних шляхів", що минулої неділі зауважили вночі біля Норфолку, Ва., вісім світляних червоно-помаранчевих тарелів, що летіли з швидкістю біля 1000 миль на годину.

ДР. Ю. МУЛИК-ЛУЦИК ІМЕНОВАНИЙ ВИКЛАДАЧЕМ УНІВЕРСИТЕТУ В КАНАДІ

Рада реґентів Манітобського Університету в Вінніпезі іменувала в липні ц. р. д-ра Ю. Мулика-Луцика, що досі викладав в Колеґії св. Андрея в Вінніпезі, викладачем (лектором) української мови й літератури в Департаменті Слов'янських Студій цього ж університету.

„Закордонні китайці" — важливий міжнародній чинник

Ню Йорк. — Цікава дискусія постала з приводу виступу в телевізійній програмі нюйоркського губернатора Дюї. Дюї як автор книжки „Подорож в далекий Пацифік" виступив в серії передач, що мають назву „Автор стрічається з своїми критиками". Книга Дюї була написана на підставі вражень, які отримав її автор під час подорожі на далекий схід після президентських виборів 1948 року. У дискусії високо оцінював вартість книги філіпінський посол, ген. Ромульо. Цієї гадки не поділяв інший критик, що засуджував працю, — проф. Колумбійського університету Н. Пеффер. Дюї підкреслив у своїй праці, що, поза межами своєї батьківщини, живе 10 мільйонів китайців, які осіли переважно в Маляях, Індонезії та Сінґапурі. Ці китайці хитаються своїми симпатіями між комуністами й націоналістами й доля далекого сходу у великій мірі залежить від того, у чий бік вони прихиляться. Автор книги підкреслив також, що у теперішній трагедії китайського народу завинила й недостатня поміч ЗДА для націоналістичного уряду. У дискусії, філіпінський посол заявив, що забороло́м проти комуністів на далекім сході являється сьогодні Формоза й якщо вона стане здобиччю комуністів, то це означатиме панування комунізму в тій частині світу.

ВІДНОВЛЕНО ПЕРЕГОВОРИ В КОРЕЇ

Токіо, 18. липня. — Сьогодні перед полуднем в Панмунджом відновлено таємні переговори між аліянтськими і комуністичними представниками в справі перемир'я в Кореї. Переговори відновлено після чотирьох днів перерви, — яку зроблено на пропозицію червоних. Це дало причину до здогадів, що комуністи можуть змінити своє дотеперішнє безкомпромісове становище в справі репатріяції полонених, цеї останньої великої суперечної передумови перемир'я. Під час цих чотирьох днів перерви комуно-китайський міністр закордонних справ повідомив, що червоний Китай прийме з деякими застереженнями постанови Женівської конвенції в справі газової і бактеріологічної зброї та відносно поведінки з полоненими. Сьогодні вранці з Женеви повідомлено про одержання такої формальної заяви комуно-китайського уряду. Самі червоні представники не подали жадних причин, чому вони прохають перерви в нарадах в Панмунджом, але вже сам цей факт та попередній досвід заповідав можливість „більшого розвитку". З сьогоднішніх переговорів ще не проголошено жадного комунікату. В аліянтських колах підозрівають, що перерву в нарадах комуністи могли використати не тільки для позитивної зміни свого становища в порозумінні зі своїм урядом та евентуально з Москвою, але теж для підготовки нових пропаґандивних виступів проти аліянтів у зв'язку з прийнятими вже тепер червоними постановами Женевської конвенції.

Відложення виїзду Маліка з Ню Йорку зв'язується з переговорами в Кореї

Об'єднані Нації, Н. Й. — Совєтський представник в Об'єднаних Націях Яків Малік скасував вчора замовлене раніше місце на кораблі Ню Амстердам, на якому він плянував виїхати до Совєтського Союзу на довшу відпустку. — Хоча ані Малік, ані совєтське дипломатичне представництво не дало жадних вияснень цеї події, в дипломатичних колах здогадуються, що відложений виїзд Маліка може стояти у зв'язку з плянами Кремля відносно доведення до успішного завершення мирових переговорів в Кореї. Поголоски і підозріння в цій справі були вже від кількох тижнів. Вони збільшувалися обставиною, що комуністи не зареаґували на масові аліянтські бомбардування воєнних об'єктів в Північній Кореї. В міжнародних дипломатичних колах вважають, що Москва хоче тепер закінчити війну в Кореї. На це мали б скластися такі причини: 1. Москва втратила надію на можливість прогнання аліянтів з Кореї. — Крім того, американська продукція зброї є тепер така велика, що нею цілком покривається всі запотребування не тільки в Кореї, але й на всіх інших загрожених просторах. Ця продукція почалася внаслідок війни в Кореї, і Москва може мати надію вплинути на її зменшення закінченням тої війни. 2. Москва, використавши всі можливості для протиамериканської пропаґанди в Азії, тепер скеровує свою увагу на Европу, зокрема намагаючись недопустити до озброєння Західної Німеччини. Війна в Кореї є грізною пригадкою для потреб оборони Европи і тому Кремль, правдоподібно, хотів би тепер тої пригадки позбутися. Такі і подібні міркування збільшують оптимізм щодо можливостей завершення переговорів в Панмунджом та закінчення війни в Кореї.

Українець поляг на фронті в Кореї

Ню Йорк. — Ґералд Пригода, 22-літній і одинокий син та наймолодший з трьох дітей Томи і Франціски Пригоди з Ню Йорку, поляг смертю відважних в акції на фронті в Кореї в дні 16-го червня ц. р., розірваний ворожою ґранатою. Пригода вступив до корпусу морської піхоти у вересні минулого року, а в березні цього року був висланий на фронт в Кореї. Він був членом Ліґи Української Католицької Молоді, як теж належав до низки інших американсько - українських організацій. Перед покликанням до військової служби він був затруднений на залізниці.

Єлисавета приймала 7,000 гостей в королівському парку

Лондон. — Велике прийняття, яке влаштувала королева Єлисавета II в Букінґгемському городі для 7,000 гостей, свідчило про те, що англійські монархи стоять близько до народу. На цьому прийнятті були не тільки лорди, але і представники усіх верств населення Англії, а також гості з усіх частин англійської спільноти народів. Всі ці гості зібралися вздовж шляху в городі, а королева і її сестра Маргарита ходили поміж ними та їх вітали. Королева йшла поміж гостей та що 15 хвилин поданням руки віталася з одною особою та сказала кілька слів. Багато з тих людей вона бачила перший раз.

Італія занепокоєна допомогою Тітові

Рим. — Італійський амбасадор у Вашинґтоні дістав інструкцію з Риму, щоб заявив ЗДА, що Італія занепокоєна рішенням Америки дати допомогу Юґославії танками, важкою артилерією, та ракетними літаками. Італія боїться ,що це вплине неґативно на становище Юґославії до Італії, головним чином на справу Тріссту. На думку Італії тепер маршал Тіто ще менше схоче говорити про Тріст з Італією, як це було досі. У Вашинґтоні цей крок Італії не вважається за офіційний протест, але гадають, що треба було поінформувати Італію про цю справу, бо ж вона союзником ЗДА.

ЕСПАНІЯ РЕОРГАНІЗУЄ СВОЮ АРМІЮ

Мадрід. — В Еспанії проголосили новий закон, згідно з яким зменшується найвищу межу віку генералів і вищих старшин на два роки і всі ті старшини, що переступили цей вік, підуть до військової адміністрації, або до цивільної служби. В такий спосіб відмолодиться старшинський стан, до якого матиме змогу вступити багато молодих старшин, які досі не мали місця в армії, або не могли авансувати. Досі найвищим віком для лейтенанта генерала був 68 рік, генерал майора — 66 рік, генерала бриґади — 64, полковника — 62, лейтенанта полковника — 60, майора 58 і капітана 56. Тепер на 2 роки знизили цей вік і тому багато високих старшин покинуть чинну військову службу, а їхні пости займуть молодші сили.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage privided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сиуі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weakly, English language suppl.)	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$ 2.00	Six months	$ 2.00

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗА БЕЗПОСЕРЕДНІ ПРАВИБОРИ

Під час Республіканської конвенції, виявився виразний спротив проти способів, яких вживають в різних стейтах для вибору делегатів на партійну конвенцію, яка має вибрати своїх кандидатів на президента держави та його заступника. Вже тоді було багато мови про „політичних босів", та „стейтові машини", що рішають, хто саме має бути делегатом. Особливо дало себе це відчути в боротьбі за голоси делегатів з Тексас. Цю боротьбу вважають великою помилкою з боку сенатора Тефта, тако, що заважила на його провалі, хоч не менше було мови також і про „політичну машину" ньюйоркського губернатора Дюї, яка провадила конвенцію з готелю, де містилася його виборча кватира.

Читаючи в наголовках американських газет „Кімната 1102" в Конрад Гилтон готелі в Шікаго, всі знали, що там відбувається властива номінація республіканського кандидата на президента. Та це було щойно при кінці конвенції. На самому початку найбільшу увагу звертала на себе „Кімната 901А" в тім самім готелі, бо там була головна кватира сенатора Тефта, що то мав республіканську номінацію „в кишені". З тих двох кватир стріляно, як відомо, різними набоями цілий тиждень, поки вкінці не вибрано одноголосно ген. Айзенгавера.

Подібне повториться і в наступному тижні, коли збереться в тому самому місті й місці Демократична конвенція, щоб вибрати демократичного кандидата на президента. Виборча кампанія вже почалася і то з подібними обвинуваченнями, з якими почали свою конвенцію республіканці. Тепер почав її сенатор Кіфовер, а що заговорив про підкупство виборців, то звернув на себе відразу увагу, бо його ціла кар'єра почалася властиво щойно тоді, коли він розслідував злочинність і корупцію в Ню Йорку, про що широко розписувалася вся американська преса. Телевізія зробила сенаторові це окрему прислугу, бо бачили і чули його десятки мільйонів американців. Тому саме сьогодні, з усіх демократичних кандидатів на президента, Кіфовер є найбільш відомий. Але ледве чи вдасться йому перемогти „машину", бо за ним не є президент Труман, який попирає Аверела Гаримена, великого багатиря-мільйонера, що обороняє „соціялістичні експерименти" демократичної адміністрації. Очевидно в тому випадку, коли б іллинойський губернатор Стівенсон рішучо відмовився кандидувати. Крім Гаримена є поважним кандидатом ще й мільйонер Кер, спосібний сенатор, що теж пустив в рух свою „машину".

Оті „машини" так уже надоїли кращим представникам обидвох партій, що як в одній, так і другій є багато прихильників безпосередніх правиборів. Вони домагаються законодавства в цьому напрямі, щоб ввесь загал міг вибирати кандидатів на президента і віце-президента. Кожний стейт голосував би на таких кандидатів з усіх партій і вибирав би делегатів на партійні конвенції. В Демократичній партії сам президент Труман висказався глумливо про правибори! Дуже можливо, що потреба зміни дотеперішньої процедури вибору конвенційних делегатів ввійде навіть в демократичну плятформу. Це конечне прямо тому, щоб завести якийсь порядок, бо досі кожний стейт поводився в цій справі, як хотів, що було на руку політичним босам, які це й використовували, але шкодило загальній справі й престижеві цілої країни.

Теперішні правибори назагал — хаотичні. Як такі вони не можуть відбивати справжніх настроїв населення країни. Давніше такими проблемами американський загал мало цікавився, але сьогодні інакше, бо вже в обидвох партіях піднялись голоси за безпосередні й демократичні правибори. До цеї акції довели теж і „політичні машини", не важно, чи з Огайо, Ню Йорку, чи Пенсилвенії, що нераз походились цілком цинічно з загалом, накидуючи йому своїх кандидатів.

НАША „СОЮЗІВКА"

В четвер 17-го липня представники Українського Народного Союзу формально перебрали на власність закуплену недавно велику посілість д-ра Форда в гористій околиці при вступі в гори Кетскил, біля міста Кергонксон в стейті Ню Йорк. Тим самим „Союзівка" фактично і формально стала власністю Українського Народного Союзу, 67 тисяч його членів та американсько-українського громадянства. Кожний член УНСоюзу має сьогодні вже повне право говорити про „свою Союзівку".

На сторінках цього щоденника вже були загальні інформації про цю посілість, що могла б служити різноманітним відпочинковим, розваговим, товариським, культурним і т. п. цілям широких кол членства УНС ,як і загалу українського громадянства.

У пляні УНСоюзу вже від двох десятків років, подумане було набуття посілости, як захисту для старших віком членів УНС. На тү ціль були призначені вже й деякі фонди. Але щойно минула конвенція УНС, що відбулася в Клівленді в травні 1950-го року, доручила Екзекутивному Комітетові впродовж найближчих двох років здійснити цей плян.

Його здійснено точно з ухвалою. Після дбайливих пошукань та оглядин, рішено закупити посілість д-ра Форда, в якій впродовж 30 років була приміщена санаторія для реконвалесцентів. Посілість має коло 250 акрів гористо-лісистої землі, в тому частина управної. Там є дев'ять будинків, спеціяльно достосованих для санаторійних цілей. Майже всі кімнати мають окремі лазнички. В більшості будинків є центральне огрівання, що вможливлює користуватись ними теж в холодних зимових місяцях. Оселя має власне забезпечення водою, має став і басеню до купання, як теж різноманітні інші відпочинкові і розвагові удогіднення. Докладний опис оселі, включно з фотографіями, буде своєчасно проголошений в „Свободі".

Впродовж останніх трьох років посілість не була в ужитку і виникла потреба деякого ремонту. Бажаючи перемінити Союзівку в направду репрезентаційну українську вакаційну оселю, УНСоюз рішив насамперед привести її до такого репрезентаційного стану й щойно тоді віддати до вжитку. Ремонт вже почався і продовжується, але виявляється, що її „велике відкриття" та повне передання до вжитку зможе наступити щойно перед відкриттям сезону в наступному році. Проте, УНСоюз вже тепер пішов назустріч потребам нашої молоді та віддав два менші будинки та інші удогіднення для вжитку виховно-молодечій організації „Пласт", що відкрила там вже табор для пластового доросту і в якому перебуває в цьому місяці понад 100 хлопців в наступному місяці буде стільки ж дівчат у віці до 12 років.

Ціна закупна Союзівки та кошта ремонту далеко перевищують фонди, які УНС вже мав на ті цілі. Остання конвенція передбачила це і тому уповноважила Екзекутивний Комітет зібрати на цілі оселі від кожного члена щонайменше один долар, висловлюючи рівночасно переконання, що багато свідомих та ідейних союзовців не обмежаться до того обов'язкового доляра, але й складуть більшу добровільну пожертву на ту вартісну ціль.

Екзекутивний Комітет вже звернувся окремим листом до секретарів Відділів УНС, доручаючи їм почати збірку обов'язкового одного доляра і добровільних більших пожертв при збиранні місячних вкладок. Покликуючись на факт, що члени УНСоюзу завжди вели перед в усіх пожертвах на народні та загально-громадські цілі, Головний Уряд УНСоюзу переконаний, що в цьому спеціяльному випадку широкий загал членства УНС всіх категорій — давноприбулого, тут народженого і новоприбулого, — не тільки виконає свій обов'язок та зложить по одному долярові на Союзівку ,але й добровільними щирими пожертвами і фундаціями дасть новий доказ своєї солідарности, своєї жертвенности та свого розуміння громадських обов'язків. Союзівка має стати гордістю нашого стану посідання в Америці та осередком багатьох ділянок нашого культурного, виховного і товариського життя. Вона повинна бути така, як того вимагають традиція і престиж УНСоюзу та його членства. Кожний долар, вложений в цю оселю, повернеться сторицею моральними та загально-громадськими вартостями. Всі додаткові пожертви на „Союзівку" будуть окремо прокоментовані. Є всі підстави сподіватись, що членство УНС своїми щедрими пожертвами на Союзівку теж цим разом виправдає свої високі громадські вартості.

Микола Очерет

Понад нашими головами

В Лямпергаймі, коло Мюнхену, в американській зоні Німеччини, заплановано відкрити радіостанцію: „Радіо Визволення", що її фінансує так званий: „Американський Комітет для визволення народів Росії", на чолі якого стоїть адмірал Кірк. Ця нова радіовисильня має своїм завданням пересилати до СССР передачі російською мовою та мовами пригноблених російськими большевиками народів, отже і українською мовою.

В тому ж повідомленні читаємо, що „адмірал Кірк був неспроможний притягнути до спільної конференції в Мюнхені представників головних українських організацій на вигнанні". Тож виходить, що до українського народу будуть говорити не українці, а вороги цього народу, які гнобили і будуть гнобити український народ доки матимуть силу.

Там Сталін п'є „за великій російський народ", що так перед тим винищує українців, а тут, приватні діячі Америки передають в руки „великого російського народу" пересилання української мовою.

Пересилання для українців росіянами нам гарно знайомі, бо коло тридцяти років такі передачі ми чули там, в СССР, і бачили враження від тих передач. Спочатку такі передачі робили росіяни з Москви, потім також ж передачі росіяни робили з з Москви і з Берліну, тепер такі передачі роблять росіяни з Москви, з Берліну, а будуть робити в близькому майбутньому з „Радіо Визволення" з Мюнхену. Щиро кажучи, великої різниці між усіма передачами нема і не може бути, бо робляться вони росіянами. Згадаймо, що чули ми з Москви — вихвалювання щасливого і вільного життя совєтських людей і гноблення та експлуатація робітників у вільних державах Заходу. З Берліну — вихвалювання вільного, забезпеченого життя німецьких робітників, — гноблення та експлуатація робітників у всьому світі крім Німеччини. З „Голосу Америки" — вихвалювання високого стандарту життя робітників Америки і гноблення та експлуатація робітника в Совєтському Союзі.

З усіх станцій ми чуємо календарно-історичні події з тагими коментаріями росіян, що мимоволі виключаєш приймач. З усіх станцій ми чули вихваляння Петра Великого, Котузова, Суворова, Олександра Невського, та інших „великих" діячів Росії, а з Москви ще вихваляють Сталіна, як з Берліна вихваляли Гітлера. З усіх станцій ми чули про „великих" російських письменників, учених, музикантів, артистів і інших „великих" російських людей і все з такими коментаріями, що мимоволі пригадують: „наша матушка Расея всєму свєту галава". Все це нецікаво і наперед відомо. Далі буває ще пара телеграм і коментарі до якось статті з російської чи чужоземної преси, не української звичайно, та дві три платівки знову таки частіше у виконанні росіян.

Оце і все, але росіян ми в цьому не винуватимо — звідкіль вони могли б узяти інший стиль передач, коли їм століттями вбивали в голову про „месіянізм" Росії, коли вони ніколи не читали, скажемо, історії Грузії і то учені російські історики, а що вже казати про звичайного „коментатора" з радіовисильні. Ніколи цієї історії росіянин і не прочитає, байдуже, що цей народ вже мав свою високу культуру за тисячі років до з'явлення Росії на світ. Тут нічого не поробиш, бо росіянин не бачить нікого вищого за себе, саме він є „соль землі".

Нам ще й досі звенить голос генерала Леслі Гровса, що виступив теж на П'ятому Конгресі УККА: „Хоч наші дипломати часом виявляють сердечне відношення до Росії, але американський народ знає, що Росія є його заклятим ворогом, а до здеклярованого ворога не повинно бути ані милосердя, ані пощади. Америка сьогодні є до краю загрожена і проти тої загрози вона повинна сконцентрувати та розгорнути всі свої сили. Наш перший обов'язок мусить відноситись до нашої країни; ми мусимо відновити честь та інтеґральність нашої закордонної політики, мусимо привернути силу нашим вчинкам і рішучість нашим рішенням. Тоді теж не буде потреби боятися за майбутність українського народу".

Ми певні, що вже швидко настане час, коли до українського народу заговорять не росіяни, а їх сини і ввесь народ зараз же відчує, що то говорять його діти. Хай це будуть самі звичайні слова, але вони будуть проказані так, як того чекає наш многостраждальний народ.

Українїка в Бразилійській пресі

В другій половині квітня і в травні з'явилася знову ціла низка статтей і заміток про Україну та українську справу в бразилійській пресі. Порядком інформації подаємо важливіші голоси.

„О Крузейро", найпопулярніший і найбільше поширений тижневик, в числі з 26-го квітня, помістив коментар американського журналіста, Дрю Пірсона, який радить проривати „залізну занавісу" в опертї на українців, використовуючи для цього схвалену американським конгресом допомогу в сумі 100 мільйонів долярів.

„Діяро до Пово", щоденник з Ріо-Жанейро, в числі з 6-го травня, помістив статтю п. з. „Більша половина Совєтського Союзу не є російська". Автор статті є п. Павло Такля, уродженець Куритиби і відомий вже давніше зі свого прихильного наставлення до української справи. Спираючись на матеріялах, опублікованих в „Болетінь Інформатіво", що його видає Конгресовий Секретаріят за відповідальністю ТПУК, п. Такля пише:

„Більш ніж половина Совєтського Союзу, тобто з 200 мільйонів населення — росіян є тільки 80 мільйонів. Підставою Совєтського Союзу є катована але славна Україна, яка зовжди була й надалі є найбільшою запорукою вільного світу в боротьбі з імперіялізмом Кремля".

Покликуючись на голоси світових коментаристів щодо значення українського визвольного руху, обговоривши політику Гітлера у відношенні до України і згадавши про прихильне становище Еспанії до української проблеми, пан Такля закінчує свою статтю ствердженням, що й в Бразилії починається рух солідарности з Україною і що прагнення українців до волі не є чужі організації „Бразилійського Антикомуністичного Хрестоносного Походу".

В тій же самій газеті з 7-го травня п. Такля написав статтю про „Шкотську Лігу Европейської Свободи". Як матеріял послужила п. Такли відповідна стаття на цю тему в „Болетінь Інформатіво". Підкресливши, що згадана Ліга бореться за повалення російського імперіялізму, царського чи демократичного, і домагається незалежности для всіх народів Совєтського Союзу, п. Такля відмітив, що акція Шкотської Ліги повинна знайти підтримку теж у Бразилії і стати прикладом боротьби проти комунізму.

„Фоля до Пово", пітнижневик зі Санто Андре (Сан Павло), який завів постійну шпальту українки, знову надрукував кілька статтей з українською тематикою.

В числі з 25-го квітня появився в ньому стаття п. Сатурна п. з. „Велика чистка в Україні". Коментуючи відповідну статтю московської „Правди", в якій сталінський диктатор в Україні, Мельників, заповідає зміну виховної системи, реорганізацію преси і перевиховання комуністичної партії України, згаданий автор з „Фоля до Пово" доходить до висновку, що заповідь Мельникова означатиме на практиці дальші ув'язнення, засуди і депортації соток тисяч українських патріотів і велике число нових жертв, розстріляних у підвалах МВД. Статтю кінчить автор таким запитом: „Скільки ще часу триватиме те вбивання вільних колись народів, які бажають з'єднатися з вельикою демократичною сім'єю і спільно створити непроходиму барикаду проти російського імперіялізму і російського варварства?".

В числі з 2-го травня та сама газета передрукувала з „Болетінь Інформатіво" статтю п. з. „Слабе місце Совєтського Союзу", в якій писалось, що найслабшим місцем совєтської імперії є проблема України і цей факт повинен мати на увазі західний світ.

В числі з 9-го травня вона знову передрукувала передовицю з „Болетінь Інформатіво" п. з. „Виеліминувати большевизм і що далі?".

В числі з 16-го травня була поміщена стаття, присвячена пам'яті ген. Тараса Чупринки-Шухевича з нагоди 2-их роковин його геройської смерти.

В числі з 28-го травня „Фоля до Пово" помістила передрук статті з „Українського Самостійника" — „Життя в колгоспі" з деякими поясненнями перекладача для бразилійського читача.

„Імпренса", католицький тижневик зі Сан Павло, в числі з 2-го травня передрукував з „Болетінь Інформатіво" статтю про „становище Української Католицької Церкви в Україні та про підпільний уніатний рух серед укр. прав. духовенства.

На закінчення цього огляду українки в бразилійській пресі згадаємо, що куритибський пополудневий щоденник „Діяро да Тарде" з 27-го травня помістив статтю п. І. Мера п. з. „Я був в Москві", в якій автор пише м. ін. про голод в Україні в 1932-33 роках, про московсько-большевицькі звірства в Галичині в 1941 р. під час відступу сов. армії перед німцями і т. п. Ця стаття є відповіддю на тенденційний репортаж одного бразилійського кореспондента з Москви, надрукований в щоденнику „О Дія" з Куритиби.

(„Українська Радіогодина" в Куритибі)

РУСИФІКАЦІЯ КРИМУ

В кінці травня в м. Симферополі (Крим) відбулася об'єднана наукова сесія відділу історії і філософії Академії наук СССР і Кримської філії Академії наук СССР. За перебігом сесії протягом трьох днів придивлялися сотні пропагандистів, професори вищих шкіл, керівники партійних організацій. На сесію прибули учені з Москви й Ленінграду; звертає на себе увагу цілковита відсутність українських представників. Керував сесією академік Греков, речник російського імперіялізму в підсовєтській науці. В доповідях, виголошених на цій сесії, замість комуністичної доктрини й термінології, головною ідеєю проходив новий курс Кремля — перебудова імперії на принципах традиційного імперіялізму.

Після тотального винищення татарського населення на Кримському півострові, тепер Московська академія наук хоче доказати, що росіяни в усі історичні часи на цьому півострові грали головну ролю. Доповідачі намагалися доказувати, що Візантія, готи, татари, турки були переходним і другорядним явищем Криму.

Доповідачі зазначали, що на протязі століть Крим був об'єктом зазіхань ворожих Росії держав, тому буржуазні учені фальсифікували історію. Однією з головних помилок є висвітлення історії Криму відірвано від історії російського народу. Крим розглядався, як вогнище неросійської культури. Буржуазні татарські націоналісти невмотивовано перебільшували ролю Кримського ханства. Невірно трактувались питання включення Криму в склад Росії. „Ця історично прогресивна подія, — заявляє академік Греков, — звичайно оцінювалась як колоніяльне завдання, як суцільне зло в історичному житті населення, що жило в той час на Кримському півострові".

Підсовєтська наука дістала партійне завдання. На симферопольській сесії стояло головне завдання: доказати, що на Криму появилися слов'яни. На хасеті сесії намічене вживався термін „слов'яни", щоб, утотожнивши слов'ян з росіянами, говорити про претенсії росіян на володіння Кримом. Сесія запересчувала твердження буржуазних учених про те, що Крим є тавро-скитським, грецьким, готським, татарським.

Б. Рибаков доказував, що східні слов'яни вже в III-IV ст. ст. появились на Криму, а в VI ст. нова хвиля слов'янських переселенців пробилась на Крим і навіть на Босфор. Східні слов'яни в підсовєтських учених є, звичайно, російськими народами найдавніших часів; вони твердять, що „росіяни" появилися на острові раніш від татар. Греков говорить: „Про це свідчить договір з греками князя Ігоря (944 рік), що вважав наявність тут російського народу; це підтверджується відомими нам даними про похід на Корсунь Володимира Святославовича; наявність тут російських людей і російської писемності в IX ст. ледве чи може викликати сумнів".

На сесії обговорювалось питання про землеробство на Криму, бо землеробство російський народ можливо приніс на Крим свої землеробські навики, подібно, як він це зробив у відношенні до Середньої Азії і Сибіру.

В доповіді про Кримське ханство доказувались зв'язки ханства з Туреччиною і прогресивне значення включення Криму до складу Росії.

Русифікація Криму — це лише один епізод з широко запланованої Москвою побудови опірних фортпостів з числа російського народу на шляху дальшої експансії. До виселення з прибалтійських країн місцевого населення і заміни його російським, до окупації Кенігсберґу, до насадження в Чехо-Словаччині, Болгарії, Румунії російського населення сьогодні долучається Крим, який в інтересах російського імперіялізму мусить стати фортецею з населення, яке цей імперіялізм підпирає. (ЛЛ)

Дмитро Галичин
Дючий заст. голови УКК.

РОЛЯ У. К. КОМІТЕТУ

Звіт з діяльности У.К.К. за час від Четвертого до П'ятого Конгресу (1949 — 1952)

(7)

Усім нам в Америці та у вільному світі відомо, що вздовж кордонів Совєтського Союзу та його впливів в Европі і Азії існує ославлена залізна заслона. Але ще далеко не всім американцям відомо, що подібна залізна заслона існує теж тут, в Америці. За останнє сторіччя, і зокрема за останнє чвертьсторіччя москалі в своїй суцільности потрапили своєю пропагандою поставити теж тут в Америці таку залізну заслону брехні, неправди, фальшу і облуди, через яку важко пробитися правді про Росію, її справжнє імперіялістичне обличчя, її жадобу панування та про перманентну загрозу для вільного світу з боку її імперіялізму. Цю російську залізну заслону та з нею облудну російську леґенду в цій країні творила головно сама Москва, без уваги на те, який прапор повівав на її Кремлі. Але цю заслону згущували і цю леґенду поширювали та скріплювали російські емігранти, російські учені, що дісталися на різні катедри в американських та інших університетах, а дальше російські політичні діячі, російська аристократія, яка поруч комуністичної п'ятої колони, створила справжню біло-російську шосту колону, що всіляко підточує оборонну силу і спроможності Америки і вільного світу. Російська біла еміграція і російська комуністична пропаганда за останніх 30 років не тільки розбудували цю свою психологічну залізну заслону серед громадянства в Америці, але й поширили її навіть на урядові кола у Вашингтоні.

Розбити цю залізну заслону в Америці та відкрити американському народові і американському урядові очі на правду, здерти з кожного російського обличчя штучну маску миролюбства і демократії та виявити справжнє обличчя російського імперіялістичного хижака це стало на американській землі історичним завданням українців та їхньої політичної репрезентації — Українського Конгресового Комітету. Український Конгресовий Комітет мусив знайти способи і засоби, щоб виконати це завдання. І це завдання УККомітет виконував в двох напрямках: він з одного боку розкривав та розбивав цю російську залізну заслону, а з другого боку невпинно, безперервно і наполегливо поширював правду про Україну, українській народ та його поневолення і його змагання. Як краплі воду довбають навіть найтвердший камінь, так і ця наша акція повільно, але вперто добивалась до американської свідомости та американського сумління. Ми робили і робимо це в найглибшому переконанні, що цим віддаємо велику прислугу нашій прибраній американській батьківщині, що сплачуємо цим наш борг нашому українському народові та що дамо свій вклад в рятунок вільного світу і його надбань.

Цю свою працю УККомітет виконував при допомозі своїх видань та своїми інтервенціями серед американців. Пригадаймо бодай найголовніші факти з цеї акції.

Видання УКК

Видавництва УККомітету ще найбільше залежали від фондів, якими ми кожночасно розпоряджали. Не фонди, як вже згадано, не були вистачальні і ажніяк не дозволяли на таке розгорнення видавничої діяльности, яке було б необхідне для успішного і швидкого розбиття згаданої залізної заслони російської неправди і облуди на американському терені. Проте, й цими скромними засобами ми продовжували та вдосконалювали наші основні видання: Український Квартальник — Юкрейнієн Квотерлі — під редакцією проф. М. Чубатого, та Український Бюлетень — Юкрейнієн Бюлетін — під редакцією пана Володимира Душника. Це два наші періодичні видання, що здобули собі вже відповідний авторитет і увагу в англомовному світі, та які вже не раз правили за джерело українських інформацій теж в американських і міжнародних виданнях. Між неперіодичними виданнями треба насамперед згадати видану в 1949 році книжку „Юкрейнієн Резістенс" — Український рух спротиву — що була першим виданням англійською мовою про український визвольну боротьбу проти большевицького і нацистського ворога людства підчас другої світової війни та безпосередньо після неї. Видано десятітисячним тиражем українською і англійською мовами дві брошурки про працю УКК з нагоди його десятиліття. Майже всі брошури досі вже розійшлися.

Крім цих власних видань, УККомітет закупив та в інший спосіб причинився до поширення низки інших видань про Україну та українські змагання, зокрема до поширення таких книжок, як:

Іван Решетар: Українська Революція;

Кларенс Меннінг: Україна 20-го сторіччя (видана У.Н.-Союзом);

Мартович: Визвольний Рух, як теж ціла низка інших публікацій, зокрема брошур Миколи Приходька, виданих в Канаді. Закуплено теж деякі примірники журналу „Київ" для видатніших американців, що виявили окремий інтерес до української справи.

В звітовому часі пороблено підготовку до видання ще цілої низки інших праць. Між ними вже є в друку, або в перекладі на англійську мову праця проф. В. Січинського про погляди чужинців на Україну, де зібрано оригінальний та високовартісний матеріял. Приготовляється до друку англійською мовою праця В. Гришка про російсько-українські взаємини. Ця праця запланована у відповідь на публікації директора Американського Комітету для Визволення Народів Росії, п. Лайонса. Збирається матеріял для публікації про т. зв. Власовський рух. Крім того, своїми діловими або замовленнями УККомітет допоміг у виданні праці проф. Романа Смаль-Стоцького : „Національностева проблема Совєтського Союзу та російський імперіялізм".

В порядку публікації написано та вислано до американської преси вияснення і відповіді на поміщуванні в ній інформації, зокрема у відповідь на статтю Лайонса, відповідь на листа російських професорів в Н. Й. Таймсі, вияснення на заяву ген. Андерса щодо Західної України і т. п.

Цей короткий перегляд не вичерпує цілої публіцистичної активности УККомітету в звітовому часі. Не говоримо теж про відповідну пропаганду української справи у власних та інших українських пресових органах. Все це ми робимо в тому самому часі, коли в Україні, на рідній нам землі, найбільшим досягненням у видавництві вважається видання українською мовою збірних праць Леніна, 13 томів „творів" Сталіна та 150 різних творів „класиків марксизму-ленінізму", рівночасно з випуском 25,000 вишколених агітаторів, що продовжуватимуть русифікацію України, засування 35 вечірніх університетів марксизму, щоб виховувати там молодь в дусі ненависти до „буржуазно-націоналістичних агентів англоамериканського імперіялізму".

(Продовження буде)

„ЦВІТ УКРАЇНИ...“

„Цвіт України і краса...“ — співають про себе українські пластуни в своєму гимні. Зайдіть між них в їх табор і переконаєтесь самі, що це правда. Вона відноситься в повнії мірі теж до тої сотні „жовтодзюбів“ і „отроків“, що перебувають в таборі в „СОЮЗІВЦІ“, закупленій недавно, але ще не відремонтований і не пристосований до загального ужитку новій великій оселі Українського Народного Союзу.

Коротко про саму СОЮЗІВКУ. Як їдете „карою“ з півдня на північ, а з півночі на південь нюйорського стейту, то в якомусь пункті на вступі до гір Кетскил, якщо їдете з півдня, ви обов'язково натрапите на стейтову „руту“ ч. 209. На тій „руті, між містами Кергонксон і. Ваверік ви натрапити на приличну бічну дорогу, біля. якої тепер ще стоїть таблиця з реклямою якогось „Колоніяльного Гавзу“, але незадовго вже стоятиме таблиця, що .вказуватиме дорогу до СОЮЗІВКИ. Поїдете цею дорогою „добру милю“ і ви в СОЮЗІВЦІ. Коло 250 акрів гористо-лісистої околиці, дев'ять будинків, в тому розкішний головний будинок, багато дерев, а на них пташків, багато трави, а на ній різнобарвних метеликів. басейн, шумливий потік, став, резервуар та багато всілякого іншого добра — це й є Союзівка. Тепер Вона в стадії ремонту і навряд чи цього року пощастить привести її до такого перфектного стану, щоб можна було зробити „Ґренд Овпенінг“. Але яка різниця? Не буде цього року, то буде в наступному, але тоді відкриється справжня гордість членів УНСоюзу та цілого американсько-українського загалу, перед якою хочеться відкрити голову, як це сказав і зробив той „старий союзовець“ м Пенсилвенії, який відвідав свою Союзівку минулої неділі.

В тій же Союзівці тепер приміщений табор пластового доросту. Український Народний Союз, йдучи назустріч цій високоідейній і патріотичній виховній організації, якою є ПЛАСТ, віддав їй до розпорядження на цей сезон один більший будинок та поробив необхідні інсталяції, щоб цей „цвіт України і краса“ міг провести вакації серед розкішної природи, на свіжому, гірському повітрі та в так приманливих для кожної козацької душі таборових обставинах. Початково були деякі труднощі, але тепер всі вони переможені, за вийнятком одної: замало місця для всіх охочих, хоч УНСоюз віддав їм в користання ще один дім.

І „цвіт України“ таборує. Всі таборовики — за вийнятком кількох старших опікунів і виховників — це справжні жовтодзюби у віці від 6 до 12 років. Але ви погляньте на їх поведінку і на їх міни, ви тоді напевно зміните свою думку про жовтодзюбів. Це не те, що дома. Тут треба й ліжко самому застелити, і за їдою в черзі постояти і про порядок дбати, і дисципліну вдержати, і всілякі інші відповідальні функції виконувати, от хочби „варту тримати“. Наприклад, що з того, що Нестор Нинка має тільки шість років, але в нього на плечі його пластова зброя — палиця, за поясом невідступний для пластуна ніж, а вигляд і вартовий марш від одного дерева до другого — то навряд чи на серйозніший міг би спромогтись і найзавзятіший вояк на стійці на передовій американській лінії в Кореї.

Обов'язок одне, а забава друге. Ну й забава! Вона і весела і корисна, але після неї поперше — „чоловік“ ледве ноги волочить, подруге — кожна нота в маршовій пісні, навіть такій, як „Не сміє бути в нас страху“, завжди і для кожного то зависока то занизька, а потретє — „цвітові України“ здається, що з'їв би „коня з копитами“.

Але — про подробиці в таборі — іншим разом. Сьогодні згадаємо ще тільки про велику і радісну несподіванку для тих пластових жовтодзюбів минулої суботи і неділі. В суботу ввечорі, в тому часі, як та мала пластова таборова армія зібралася на щоденну врочистість — спущення і відчіплення вивішуваних врочисто кожного рана синьо-жовтого українського і зоряного американського прапорів з високого, „власними засобами“ приготованого машту, в таборі „з'явився“ великий друг і опікун пластунів, бо й сам пластун. Всч. о. Побігушка. І заки спущено прапори — перед маштом поставлено застелений стіл, засвічено дві воскові свічки, до машту причіплено Святий Образ і відправлено молебен. А в неділю на тому самому місці о год. 10-тій рано Полеву Службу Божу. І під час молебня і під час Служби Божої, ласкавий для пластунів о. Побігушка виголосив проповідь, згадуючи і про святих апостолів Петра і Павла. свято яких припадало в суботу, і про їх засвідчену їхньою мученичою смертю відданість Богові та Божим законам, і про Господні чуда на землі, та завжди вливаючи в молоденькі душі любов до Бога і до рідної України. Слів о. Проповідника, зокрема про Господні чуда і про ту маленьку українську дівчинку, яку врятувала Божа Мати від неминучої смерти в полум'ях горіючої хати, слухають „жовтодзюби“ як чарівної казки і разом з нею вхлонюють в свої душі найбільші істини про свого Творця та про свою далеку Батьківщину. А на закінчення з їхніх грудей несеться по Союзі щира-щира дитяча молитва подяки і прохань кращої долі для себе, для своїх батьків та для своєї України.

В таборі малі пластуни мають своїх опікунів і виховників. Але в початкових апровізаційних та інших „технічних“ труднощах їм „як з неба впав“ затруднений в головній канцелярії УНСоюзу ветеран капітан Американської Армії, колишній голова Ліги Української Молоді Північної Америки, і т. д., і т. д., Данило Слободян, що тимчасово і послівно власноручно опікується Союзівкою на місці.

Малі пластуни і їх опікуни вже навіть просили, щоб в їхньому імені надрукувати Данилові окрему подяку і радились, який би то титул йому надати.

Я запропонував, щоб традиційним „порядком назвали його „батьком“ (120 дітей!) і тому цей допис підписую криптонімом.

М. П.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Бруклин, Н. Й.

40-літній ювілей 158 від. У. Н. Союзу.

В „Свободі“ з 17 червня ц. р. була вже новинка про 40 років праці Товариства ім. Б. Хмельницького, 158 відділу Українського Народного Союзу. Тепер ще дещо доповнимо ту новинку.

Отворив бенкет та привітав членство й гостей предсідник, п. Юліян Павчак, що попросив о. В. Андрушкова, місцевого пароха, відмовити молитву. Товстмайстром був адв. Іван Г. Робертс, що розповів дуже цікаві речі, коли він був ще дитиною й приглядався. як творилося українське життя прямо з нічого, в таких обставинах, які собі тепер ніхто не може уявити, хто не був свідком цього. Не було церкви, ні ніякого народного дому, ніяких наших організацій, ні навіть не було чути таких слів, як українець і Україна. Згадав старих піонерів, пп. Михайла Заверуху та Івана Каровця, як ходили від хати до хати та організували наших людей.

Д-р Л. Мишуга привітав присутніх від головної канцелярії У. Н. Союзу та „Свободи“ та згадав про наші успіхи та недомагання і ті завдання, що стоять перед нами, членами передової української народної організації в Америці.

Парох, о. В. Андрушків. говорив про відмінні обставини тих, серед яких виростали українці на рідних землях, звертаючи увагу на вагу школи.

Довший звіт про працю Товариства зложив секретар. п. Михайло Баглай. Товариство заложила горстка наших громадян 12 червня 1912 року на поклик п. Михайла Заверухи. Товариство названо іменем Богдана Хмельницького під покровом св. Володимира. При кінці року Товариство вступило до У. Н. Союзу як Відділ ч. 22. Так воно проіснувалао до вересня 1934 року і тоді злучилось з Братством Пресв. Тройці, від. 148 У. Н. Союзу. Бр. Пресв. Тройці це була перша наша організація в Брукляні, заложена 1905 р. Його заходами скликано в в 1912 році перше українське віче в Брукляні, на якому зібрано $100 на Рідну Школу в Галичині. Сьогодні Товариство має 231 членів, 188 старших і 43 дітей. Приходи за ввесь час виносили $117.-629.45 З цього заплачено до головної каси У. Н. Союзу за членів $89,973.31, а за дітей $5,285, що разом виносить $95,258.31. Товариство виплачує крім того, що У. Н. Союз. ще свою допомогу по членах і їхніх дружинах, хоч ті останні не платять нічого до каси Товариства. Таким чином виплачено такої допомоги на суму $6,250. Хорої допомоги членам Товариство виплатило $6,995, а на добродійні цілі $3,500. Стан каси такий: в готівці $5,000, в нерухомостях $500, разом $5,500.

Предс. п. Юліян Павчак пригадав присутнім давнє життя, бортьбу з москвофільством, історію переміни назви Союзу на Український Народний Союз та його великий вплив на розвій усього нашого життя в Америці. Про організаційні початки в Брукліні згадував старий піонер, п. Михайло Заверуха, якого обдарив п. Павчак від імені організації ювілейним презентом.

Як гості прибули ще: головний предсідник п. Дмитро Галичин, головний радний п. Петро Кучма та довголітній урядник „Дністра“ п. Іван Галичин. Гол. предсідник привітав присутніх та подав цікаві приклади, як американці глядять на таку організацію, як У. Н. Союз, яку вважають „працею українського амбасадора на американській землі“. Гол. радний п. Кучма ствердив, що довголітнє існування Товариства свідчить, що воно працювало добре й совісно. П-ні Анна Бодак, предсідателька місцевого відділу Союзу Українок зложила привіт від жіноцтва, а п. Максим Іванів від 361 відділу, себто Товариства „Дністер“ у Ню Йорку, згадуючи про тісну співпрацю.

Ще треба згадати прекрасний попис з народніми танками учнів Танкової школи професора Романа Петріни, в якому взяли участь з сольовими і збірними виступами такі діти: Марта Рудик, Оксана Саноцька, Зірка Ставчинська, Ігор, Дарко, Дзвінка Стефанисишини, Мокола Курис, Ігор і Дзвінка Улицькі. Дуня і Марта Гутович, Степан Турчин і Орися та Богдан Петріна.

Бенкет замкнув кінцевим словом п. Павчак, дякуючи присутнім за участь, а г. Цебрівському за труд влаштування бенкету, яким він займався.

Л.

ГІСТЬ З ЕВРОПИ

З поінформованих джерел довідуємося, що після кількамісячного побуту в Канаді, до Злучених Держав прибув на відвідини відомий український громадський діяч і політик, заступник голови Виконного Органу УНРади та член Проводу ОУН в Европі, інж. Осип Бойдуник.

ХРОНІКА УВАН У ЗДА

1. Сьомого червня ц. р. у Ню Йорку відбулась перша сесія Медичного Відділу УВАН у ЗДА.

Зачитано доповіді:

1. Проф. д-р Іван Базилевич: Задання Геронтології.
2. Д-р Остап Баран: Новий тип троакару для пневматораксу.
3. Проф. д-р М. Міщенко: До проблеми фізологічної структури індивідуального досвіду.
4. Д-р Софія Парфанович: Сучасний стан знеболювання пологів.
5. Проф. д-р Валентина Радзимовська: Реакція організму на соняче опромінювання та її закономірність.

2. Чотирнадцятого червня ц. р. відбулась перша відкрита наукова конференція правничої секції УВАН у ЗДА. Заслухано доповідь проф. Л. Окіншевича: „Комісія історії українського права ВУАН“.

3. Двадцять шостого червня ц. р. відбулось засідання етнографічної секції УВАН у ЗДА. Заслухано доповіді:

1. Проф. д-ра Я. Рудницького — „Ономастика і фолькьор“.
2. Проф. П. Одарченко — „Фолкльористична діяльність Лесі Українки“.

4. Вийшли з друку нові видання УВАН — „Науковий Збірник пам'яті М. Драгоманова“, англійською мовою, 225 стор. та „Науковий Збірник пам'яті Д. Дорошенка“, українською мовою, 160 стор.

5. З Канади приїздив генеральний секретар УВАН, професор Я. Рудницький. Проф. Рудницький зробив кілька наукових доповідів на секціях УВАН і був присутній на конференції дійсних членів, на річній конференції УВАН та інших засіданнях УВАН.

Л. Д.

З НАУКОВИХ КОНФЕРЕНЦІЙ УВАН

Чотирнадцятого червня ц. р. в Ню Йорку відбулась перша відкрита конференція правничої секції УВАН у ЗДА.

Конференцію відкрив голова управи УВАН у ЗДА, професор М. Ветухів, який підкреслив, що робота УВАН переважно розгортається в секціях і правнича секція вже є тринадцятою з числа секцій, що розгорнули свою працю. Правильна секція, так само, як УВАН у цілому, має спрямовувати свою працю на випуск публікацій англійською і українською мовами, має відбувати наукові конференції, вужчі і ширші, а члени її мають працювати в комісіях і індивидуально. Робота в галузі правничих наук має особливо велике значення, бо вільний розвиток цих наук цілком неможливий тепер на Україні.

В своїй доповіді проф. Л. Окіншевич спинився на характеристиці наукових видань Комісії для Вивчення Історії Українського Права, що існувала при Всеукраїнській Академії Наук в роках 1919-1933. Ці видання, які складаються з 8 томів наукових праць, містять ряд поважних розвідок акад. М. Слабченка, проф. М. Максимейка, С. Борисенка, І. Черкаського і інших. Доповідач докладно спинився на ха-характеристиці цих вчених і спеціяльно одмітив основні методологічні риси творчости кожного з них.

Говорячи про організацію праці Комісії історії Українського Права, доповідач підкреслив уміння її керівника — М. Василенка об'єднати в дружнім колективі не тільки українських учених різних політичних напрямків, але й притягнути до неї кількох наукових робітників не українського походження. Цьому сприяла атмосфера терпимости, толеранції і широти поглядів, що є запорукою успіху науковоі праці.

Доповідач також згадав про комісію звичаєвого права УВАН.

Після доповіді відбулась дискусія, в якій виступали проф. д-р Я. Падох та проф. П. Ковалів.

В заключному слові проф. М. Ветухів порадив. щоб Правнича Секція УВАН продовжувала вивчення історії українського права, зокрема звичаєвого права, а також щоб звернула увагу на правничі проблеми Совєтського Союзу. Голова побажав також, щоб правнича секція вивчала наукову спадщину професора Максимейко, який був одним з найвидатніших українських учених останнього часу.

Після відкритої наукової конференції відбулись закриті збори Правничої Секції УВАН, на яких обрано керівництво — голову Секції — проф. Л. Окіншевича, заступника голови — проф. В. Гришка і ученого секретаря — д-ра Цюцюру.

Л. Л.

КОНФЕРЕНЦІЯ ЕТНОГРАФІЧНОЇ СЕКЦІЇ УВАН

26. червня 1952 року відбулася друга конференція Етнографічної Секції Української Вільної Академії Наук. Проф. д-р Я. Рудницький зробив доповідь на тему: „Фолкьор і ономастика“. На численних прикладах доповідач показав, що деякі географічні назви виникли під впливом українських народніх леґенд, а деякі назви обумовлені народною етимологією. Цікава доповідь д-ра Я. Рудницького викликала жваве обговорення.

В доповіді П. Одарченка „Фолкльористична діяльність Лесі Українки“ подано на підставі нових матеріялів неопублікованого листування нові відомості про те, як Леся Українка записувала на Волині українські народні пісні і як вона працювала над збиранням етнографічних і фолкльорних матеріялів, керуючися вказівками, порадами і дорученнями свого дядька професора М. П. Другоманова.

За браком часу, доповідь проф. д-ра Д. Горняткевича „Український орнамент на вишивках“ перенесена на наступну Конференцію, що відбудеться в вересні цього року. Етнографічна Секція має ще кілька гостових доповідей на такі теми: Ю. П. Тищенко — „Гуцульське весілля“. С. Парамонов — „Кулька весільних пісень буванської доби“ (пісні, записані на Волині). Г. Сенько — „Народні приповідки-частівки з часів української національно - визвольної боротьби 1917-1921 рр.“, П. Одарченко — „Іван Манджура як етнограф“.

П. О.

ВІДГУКИ ДНЯ

ПОРАДИ ДЛЯ ПАНСІОНІВ

В Америці ще легше їхати на вакації як в Европі. Аби гроші і платна відпустка!

Льокомоція тут знаменита. Всілякі везла: авта, автобуси, залізниці, а навіть літаки (коли хтось не вірить в саботажі) доставлять вас коли хочете і куди хочете.

Вибір місця — ніяка проблема.

Візьмеш часопис і вибірай, що душа забажає, від Флориди до Аляски, від палацу до піддашшя. Особливо легко за найближчу околицю свого міста і за піддашшя.

Пансіони були досі майже виключно в руках різних племен американської нації, про плем'я українців якось не було чути. Але в останніх роках другої половини двадцятого сторіччя почали і наші люди братися за пансіонне мистецтво.

Богу дякувати. Знаючи купецький хист і просто китайську чемність українців вірю, що будуть мати успіх.

Боюся тільки, щоб їм гості занадто не докучели, і щоб їх не „натягнули“. Во то прийде один з другим міський голодомор і каже собі догоджувати як болячці. Особливо ті так звані „інтелектуали“!..

І власник догоджує

Як зле, що в старому краю не було моди йти на готелярські курси! Придалось би тепер. А то власники легко можуть стати жертвою власного недосвіду.

Тому, думаю, не від речі буде подати декілька практичних вказівок для тих, які перший раз у своєму житті пішли на черствий пансіонний хліб.

Отже:

1. Дати оголошення в часописах як найбільш приманчиве: дешева ціна, вигоди і забави (купіль, теніс, відбиванка, навіть ґольф).

2. Не гризтися тим, що чогось із цього нема. Купіль все в околиці знайдеться (дві-три милі не повинні грати ролі), теніс — мало хто грає, відбиванка — аби якийсь неужиток, сітка не конечна, а до ґольфа українці ще не долізли.

3. Приймати замовлення на дві руки, себто: осібно жінка, а осібно чоловік. Тоді можна легко викрутитися від замовлення, звалюючи вину на другу половину пари, особливо тоді, як інший гість накинув два-три доляри більше.

4. Коли перед пансіон заїжджає, чи заходить гість — не вибігати зараз до нього. Америка є на протилежній до України півкулі і тут навіть приповідки обернені. Не табака для носа, а ніс для табаки. Що варт гість без пансіону?! А пансіон усе таки можна продати.

5. Коли гість таки запхався до пансіону, дати йому підписати правильник, який повинен бути як найбільш ліберальний, але й мусить мати межі.

6. Вилучувати світло найдалі в 10. год. вечора. Буває, що деякі гості світять довше і через те псують собі очі, а власникові рахунок за світло.

7. Наніч замикати воду, бо підчас жари гість любить багато пити, через те дуже пріє і нищить постіль. Деякі вчені кажуть, що тоді наступає швидка переміна матерії (не постелевої, а людської!) і гість дістає просто вовчий апетит.

8. Після двох-трьох днів спробувати піднести ціну, думаю, погодиться на те, хоч може і буде неоправдано нарікати.

9. Призвичаїти гостей вживати рідко тоалету. Я знаю наших людей: ходять зачасто і майже непотрібно.

10. Коли в пансіоні є, не дай Боже, телефон — позволити користуватися ним тільки в смертних випадках, і то в наглих. Науково доказане, що телефон зуживається.

Загально: Не робити собі нічого з нарікань. Що може зашкодити невдоволений гість?! Щонайвище поїде на другий рік до чужинця. Овва! На його місце приїде інший!

Наших стільки в Америку напхалося, що на десять років вистане...

Галактіон Чіпка

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з совєтської преси)

ЩО ВИРОБЛЯЄ МЕТАЛУРГІЙНА ПРОМИСЛОВІСТЬ УКРАЇНИ

Великий металургійний завод ім. Дзержинського виконав п'ятимісячний плян по всьому виробничому циклю. Витоп чавуну порівняно з минулим роком зріс на 68.4%, криці на 34.3%, вальцьованого металу на 10.2%. (Рад. Укр., 1 червня).

Чавун це є первісний метал-сирівець, що його витоплюють безпосередньо з залізної руди. Чавун в його первісному вигляді вживається для найбільше простих промислових виробів — примітивні казани, чавунні сковороди, інколи дверцята до печей і т.п., бо він крихкий і б'ється як шкло або черепок. Криця є сирівцем металом, що має вже підвищену металургійну обробку і застосовується для витоплення дуже широкого і різноманітного ужитку, з виготовленням машин і різноманітних варстатів включно. Вальцьований метал — це є метал спеціяльно приготований своїм фізико-хемічним складом і якостями та зовнішньою формою (штаби, рейки, круглі прути, плити, листи і т..п.) для безпосередньої промислової обробки в готові вироби або для безпосереднього ужитку рейки для залізниць, і т.п.). Отже — чавун є металем-сирівцем, криця — метал-півсирівцем, вальцований метал вже є півфабрикатом.

З наведеного повідомлення про „перевиконання“ пляну одним з найбільших металюргійних заводів України видно напрямок, в якому „виконується і перевиконується“ пляни промисловости України — сирівця-металю на 68.4%, півсирівцяметалю на 34..3% і півфабрикату ледви на 10.2%, бо вся економічна політика Москви на Україні до того скерована, аби промисловість України постачала тільки промислову сировину для московської оборонної промисловости.

ПЕРЕСУНЕННЯ ФІГУР НА КИЇВСЬКІЙ ШАХІВНИЦІ

Пленум ЦК КП(б)У „увільнив“ З. Т. Сердюка від обов'язків секретаря ЦК КПУ(б) у зв'язку з обранням його першим секретарем львівського обкому КП(б)У“. Отже всі дотеперішні секретарі у Львові не могли опанувати ситуації. Про це так було говорено на пленумі, що, мовляв, доцьогочасні секретарі обкому у Львові були призначувані недосвідчені. Теепер у Львів післано Сердюка. З цим призначенням треба очікувати у західній Україні особливо кардинального „направлення положення“.

В. В. Мацкевич, що минулого року вигулькнув на київську шахівницю, в ролі заступника голови ради міністрів, ним вже перестав бути і його „пленум увільнив від обов'язків члена політбюро ЦК КП(б)У“, цебто фігура за повною непридатністю знята з шахівниці цілковито. („Рад. Укр.“ 30 травня).

СКІЛЬКИ ЗАРОБЛЯЄ СОВЄТСЬКИЙ СЛУЖБОВЕЦЬ?

Совєтська преса старанно промовчує питання заробітків і реальної вартости заробітньої платні в СССР, обмежуючись до всілякого жонглювання відсотками, „стахановськими заробітками“ і т. п. В одному з чисел „Рад. України“ в статті, присвяченій ревізії перевитрат кошторисів, є такий уступ:

„В київській першій державній взуттєвій фабриці протягом ряду років утримувалося більше 70 надштатних працівників, яким виплачено понад 400 тисяч карб. В Старинському радгоспі Укрголовптахопрому протягом останніх трьох років, утримувалось від 18 до 26 надштатних працівників, яким виплачено 240 тисяч карб.“ („Рад. Укр.“ 30 травня).

Отже в Старинському радгоспі пересічно-річно було 22 працівники, що пересічно-річно одержували близько 3636 рублів, або на місяць близько 303 рублів. Чи багато це? Коли з того відрахувати позику, податки, „добровільні“ пожертви і платити, за державними цінами, за кілограм хліба 3 руб. 30 коп., за кілг. м'яса 11-18 рублів, за кілг. масла 29 рублів, за пару черевик 180-240 рублів і т. д., то підрахуйте самі.

ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ФОНДУ
ЗА 1952 РІК ВПЛАТИЛИ:

Листа ч. 2 (По день 21. травня 1952 р.)

КАЛІФОРНІЯ:

Голивуд: Василь Авраменко $10.

Сен Френсиско: Капр. Борис М. Полець $20.

КОННЕКТИКЕТ:

Гартфорд: Василь Грицина $25.

Савтінґтон: Петро Салабай $10.

Торінґтавн: Іван Заневич $10.

ІЛЛИНОЙ:

Шікаґо: По $10: Інж. Юрій Артюшенко, Прокіп Крайчик (1951 р.), Євгенія Руда, Дмитро Рудий, Володимир Шемердяк.

ІНДІЯНА:

Гамонд: Додатковий виказ на коляду: По $10: ТоніМиленкі; по $: Теодор Грицик, Андрій Миськів, І. Солун, Василь Зайко; по $3: І. Пелешенко; по $2: В. Басараб, М. Бурлака, М. Гуляк, В. Гриб, І. Матійчук, А. Мошурак, М. Паоноса, П. Пелешенко, З. Пелешенко, п-ні Сидор, Д. Семенів, К. Шкіл; по $1.50: І. Пезуненко, Т. Дзьоба; по $1: І. Бурлака, А. Касіянчук, В. Максимчак, Ф. Миленкі, Н. Миленкі, І. Миленкі, С. Підчапів, А. Солун; решта дрібними.

МЕРІЛЕНД:

Балтимор: Стефан Воляник $5.

МІШІҐЕН:

Дітройт: Роман Воробкевич $10.

МІННЕСОТА:

Міннеаполіс: По $10: Д-р Борис Андрієвський, Ярослав Конол, д-р Юліян Павлишин, Антін Сиґерич.

Ст. Пол. Степан Коцюба $25.

МІЗУРІ:

Еврека: Микола Москва $10 і на коляду $6.

Ст. Луіс: М. Стефанишин з Шевченківського свята $30; Й. Гуда (коляда) $1.

НЮ ДЖЕРЗІ:

Елізабет: Михайло Чайківський $10.

Гарфілд: Володимир Юрків $15.

Мейплвуд: Михайло Мохналь $10.

Нюарк: По $10: Мирослав Білас, Лідія Карпа (1951), о. прот. Д. Лещишин, СУМА, Микола Щербак. В часі української маніфестації в Нюарку на Народний Фонд зложили: Укр. Прав. Парафія $25; по $10: В. і М. Федчишин, В. Дубас, В. Ярема, Теодозій Каськів, д-р Л. Мишуга, С. Рудий; по $6: Соня Ріґен; по $5: В. Бакат, А. Басараб, Г. Білинський, М. Хацевський, М. Дубас, А. Енпакович, Й. Геречка, Т. Гавриш, О. Яцусь, В. Кирдост, Н. Р. Куций, П. Ковальчук, С. Ліскович, С. Наконечний, М. Пізнак, М. Райца, Дж. Ріґен, М. Січинський, Г. Стахура, Т. Стромко, А. Шум, М. Варницький, Т. Варницький, І. Вінач, І. Воробець; по $4: С. Дзубатий; по $3: І. Атаманець, П. Бабяк, С. Боднар, М. Іванчук, Р. Когира, М. Матіяш, Я. Мартинюк, М. Стиранець, С. Залінський; по $2: А. Адамчук, Л. Вачинський, П. Бадяк, В. Безсоній, М. Білик, В. Бріль, М. Н. Буряк, М. Чайковський, В. Чарнецький, Е. Дмитрів, І. Дзюбенко, А. Фещун, Д. Фущула, Т. Ґелемин, Л. Герман, А. Гнатюк, П. Горман, І. Гриб, М. Грибиняк, А. Іванський, І. Як, В. Ярема, Р. Яворський, С. Кармазин, І. Керда, Д. Кізима, М. Кріль, д-р Р. Кос, М. Кушнір, І. Ладичка, І. Лапиняк, К. Ліщинський, В. Майорчак, С. Мікула, М. Моргун, Д. Мотуз, І. Наконечний, Т. Олійник, В. Олійник, Г. Пайк, А. Панков, П. Папроцький, д-р С. Павловський, С. Петраш, М. Підлуський, Е. Поливчак, В. Поливчак П. Прус, Роп, І. Саракун, Ю. Савицький, В. Сенюк, Р. Сінгалевич, О. Смаль, А. Сухоряк, А. Шмуляк, Г. Штогрин, М. Тайняк, С. Тарнавський, А. Ветко, А. Верезинський, С. Винярський, П. Волосов, З. Воробець, П. Ворогів, Т. Вислоцький, І. Ухман, Д. Забігач, М. Захарко, Зятик; по $1.50: М. Дворян, П. Гут, М. Гайган; по $1: М. Андрійко, М. Андрусишин, В. Б., І. Бабець, М. Банах, Д. Баран, І. Бартюк, Т. Батюк, І. Баруй, В. Бенцаль, І. Білоґан, М. Біляк, А. Білинський, Г. Білоус, С. Богач, М. Бойко, М. Боголян, Богдан, М. Богдан, С. Бобиляк, М. Бора, В. Божко, М. Бончук, І. Брездень, П. Брикайло, С. Брисляк, Р. Бучман, С. Бучкий, П. Будник, А. Будзій, Й. Буката, І. Буряк, С. Бурбило, І. Бутан, О. Брик, Т. Цюняк, І. Хміленський, І. Хомич, В. Хомяк, Д. Черневенко, П. Череш, М. Чиновська, А. Чиж, С. Чорномаз, Е. Чучман, П. Дадачко, М. Данчик, А. Л. Данко, В. Данко, В. Дармохвал, А. Даванчук, М. Дарло, А. Дерій, М. Дікрент, П. Дяк, М. Дячишин, Дмитренко, Дмитрів, Г. Добуш, д-р М. Долинський, М. Дорош, І. Довган, К. Довгаш, С. Думський, М. Дворський, П. Джиджора, М. Джудзера, М. Дзюбас, А. Джезик, Дзера, В. Ф., С. Фалінський, С. Федоровський, А. Федірко, Н. Федірко, М. Федірко, І. Федірко, Д. Федорців, Р. Федорак, М. Феняк, М. Філь, М. Ґаланський, Д. Ґардо, В. Ґечасовський, Т. Ґельнер, І. С. Ґенеґа, І. Ґенський, В. Ґвазді, Ф. Ґордон, Л. Ґовазин, М. Гайло, І. Галій, І. Гайда, Н. Гачала, С. Гарцула, Ю. Гаврилюк, П. Гамза, Ю. Гавриляк, Н. Глина, Гладун, М. Головацький, В. Головінський, Й. Горт, М. Горбач, П. Гончаренко, В. Гнатовський, Е. Грабарчук, А. Грец, О. Ю. Грицик, М. Грушкевич, М. Іванів, О. Іванченко, В. Іванченко, М. Ілляшенко, М. Яблонський, П. Яцук, С. Яцик, п. Якмова, М. Ярещенко, Т. Юрчак, Ю. Ясіновський, Е. К., С. Каспа, п. Кармеляк, І. М. Капицька, д-р Карапінка, І. Каменович, І. Карпенко, П. Кашуба, М. К., І. Кіценюк, Г. Кішенюк, Клепарчук, Й. Кріса, Н. Коцоль, М. Коцур, п-ні Кобак, М. Команчук, І. Косей, Т. Кояникевич, І. Копцюк, А. Кондрачук, М. Костів, Й. Костирка, І. Р. Костюк, К. Косоноцький, О. Корело, Б. Котись, П. Козира, М. Козюпа, П. Козар, С. Козловський, І. Ковалюк, Л. Кованик, Ю. Ковінько, І. Ковелло, д-р К. Кисілевський, Т. Кухельний, І. Кулик, В. Кучевний, М. Кузима, І. Курдченко, В. Кульматицький, П. Кизишин, П. Кулинич, М. Кипчак, М. Ласковський, І. Лашкевич, С. Лабінський, М. Лабінський, Й. Лаврик, В. Ларзенюк, Я. Леськів, М. Леськів, В. Левицький, Б. Левицький, М. Лісик, В. Лотоцький, П. Лисогір, М. Литвин, П. Литвин, Р. Мадроз, П. Макогон, С. Магмет, В. М., Г. Манківський, О. Маланчук, В. Маленяк, Г. Макенляк, І. Макаренко, І. Малтис, Л. Мандюк, П. Марущак, Т. Марущак, Ф. Малецький, П. Малик, І. Малута, Г. Манківський, Л. Мандюк, Т. М., М. Марків, Т. Марків, М. Матушевський, С. Мартишин, В. Маточин, А. Мельник, С. Мельничук, К. Мельник, В. Медюк, Р. Метельський, В. Метковський, М. Медюх, О. Межух, І. Мельник, І. Меринда, Ф. Мікулинець, С. Могила, М. Муз, М. Мостовий, М. Мугатюк, В. Михалик, В. Михаськів, І. Михаленський, В. Миськів, Ф. Н., М. Надрага, М. Наконечний, Д. Натса, М. Оберинич, І. Околіта, О. Олесницький, В. Олійник, В. О., П. Ольховий, В. Охоцький, Л. Р. Орест, К. О., Л. Осадца, В. Осадца, І. Островершенко, І. Остронко, П. Остачук, К. Пачалек, І. Паращин, п. Пастушенко, Пастух, М. Павлих, Й. Падченко, П. П., Ю. Паланська, В. Папуга, М. Павленко, В. П., І. Папінко, Павло, П. Петровський, В. Попека, п. Пелчане, І. Петришин, І. Пекар, Я. Перець, Г. Петриченко, Т. Пісоцький, Р. Пішко, В. Полюх, І. Поньольо, П. Попович, О. Попович, Р. Погучник, В. Прокіток, К. Приходько, Ю. Приймак, П. Примасик, М. Процак, Е. Плашник, З. Питляр, К. Пиль, П. Призмак, А. Псуй, М. Птиковський, В. Пурий, С. Раік, О. Радя, І. Р., Н. Ралич, С. Раврич, І. Романчук, Е. Романюк, Г. Романів, Г. Ронельський, П. Рурсик, Т. Рудий, С. Сахно, В. Сак, Т. Садівник, І. Саноцький, Г. Самуйло, П. Савчак, П. Савяк, П. Єчах, Т. Сеґін, А. Седорович, В. Сімянців, В. Слободян, П. Слободян, Й. Скочиня, М. Совин, А. Сойкевич, А. Сороковський, Р. Соколовський, І. Солтівський, Р. Сосновський, О. Смішкевич, Д. Стасюк, І. Стасюк, П. Стахів, Т. Старанчак, Г. Стах, А. Стефанів, К. Степовий, А. Стець, Т. Стець, Н. Стендера, Д. Степанів, М. Степанишин, А. Степенко, Н. Стоярчук, П. Стойко, М. Стуй, М. Сута, М. Сидоренко, І. Сиєрляк, А. Сидор, В. Сидор, М. Шавала, М. Шашкевич, К. Шперун, П. Шперун, М. Шра, В. Шпичка, Т. Штандера, Т. Шкляр, С. Шуст, П. Шуховича, М. Шкільний, А. Шевченко, Ю. Шишковський, С. Швайкевич, Г. Тарасюк, Т. Томків, Н. Терлецький, М. Торок, Б. Турочок, В. Тубас, М. Тидзок, М. Твардовський, М. Тиньо, Ю. В., Г. В., Л. В., С. В., Е. Ваконська, А. Варченко, І. Валищак, М. Васильович, В. Васильків, М. Ваврикiв, О. Венке, І. Венке, Г. Венке, В. Вінтонів, Н. Войчук, С. Воробець, П. Возняк, А. Вовченко, М. Воробець, І. Ворона, З. Ворона, П. Вох, Н. Волов, Е. Вусата, Т. Вуш, А. Винник, І. Височанський, Н. Витятський, Й. Забава, І. Заблоцький, П. Заблоцький, М. Загайкевич, М. Зайців, М. Зелінський, М. Жук, В. Марущак; решта дрібними. На Нюарській маніфестації зібрано разом $1,-618.72; під церквами $196; товариства й організації зложили на шкоти маніфестації $425.

Ню Бронсвик: Відділ УКК-ту з Шевч. концерту $10.

Трентон: Укр. Православ. Парафія св. Тройці з Шевч. Академії $53.74.

НЮ ЙОРК:

Асторія: Мирон Корнага $10; Ю. Маруща $3.

Оборн: По $10: Іван Чорній, Михайло Курій, Микола Митник, Іван Німець, Павло Шимінь, Григорій Завойський.

Бронкс: В. Корсун $10.

Елмайра: Драмат. Гурток при Відділі УКК-ту з представлення $24; Петро Гречаник $20 (за 1951 і 1952).

Джансон Сіті: Андрій Маловяцький $5.

Ню Йорк Сіті: Відділ „Самопомочі" $20 (за 1951 і 1952); по $10: Григорій Антонів, Василь Хомут, Стефан Кікта, Михайло і Стефанія Красівські, Теодор Попович, Ярослав Сидоряк, о. мітр. Л. Весоловський; Андрій Воцяк $5 (1951).

Рачестер: Д-р Степан і Ольга Сукованченко $50 (1951); по $10: Роман і Любов Домбчевські, Роман Гладун, Укр. Православна Громада.

Розлин Гайтс: Петро Бендерський $10.

Скенектеди: Йосифа Турянська $10.

Стейплетон (Ст. Айл.): І. Геба $1.

Ютика: СУМА $10.

ОГАЙО:

Кантон: На писанку жертвували по $3: М. Янович; по $2: В. Качмарський, В. Коцюба, П. Миронович, О. Прокоп, П. Сахаревич, В. Сядук; по $1: В. Бабійчук, П. Вандурко, М. Благута, А. Боса, М. Босий, В. Харліковський, О. Цуняк, І. Демчишин, І. Фінковят, С. Фук, О. Гнесь, С. Гудз, П. Ґудзовський, Т. Гаврилюк, І. Глинський, Д. Головатий, В. Головатий, Г. Ільницький, І. Іваницький, В. Івченко, І. Коваль, М. Куціль, І. Маланій, О. Панчишин, В. Печенюк, Д. Поліщук, А. Стрихальський, В. Стрищук, О. Телятник, І. Воробець, М. Видович; решта дрібними.

Янгставн: Укр. Правосл. Парафія св. Ап. Петра і Павла з Академії в честь Шевченка $86.55.

ПЕНСИЛВЕНІЯ:

Бетлегем: По $10: Роман Гарас, Іван Малецький.

Честер: Ярослав Цюк $15 (в тому $5 на писанку).

Монесен: По $10: Укр Правосл. Парафія св. Николая, о. прот. Григорій Пипюк.

Филаделфія: По $10: о. Андрій Двораківський, Осип Кусень, Філярет Лукіянович, Наталія Лукіянович; В. Кулька $2.

ПОПРАВКИ:

Ню Гейвен, Конн.: В „Свободі" з 13. травня 1952 р. подано помилково між жертводавцями Кузима, а має бути: **Кізима.**

Гартфорд, Конн.: В „Свободі" з 3. травня 1952 р. подано помилково в списку жертводавців Михайло Захарясевич, а має бути: **Микола Захарясевич.**

Джоліет Огайо: У 48 числі „Свободи" за 1952 р. подано хибно Йосиф Кохан, а має бути: **Осип Кочан $25.**

● ПРАЦЯ ●

Досвідчена й мила домашня працівниця, що має 40-50 років знайде працю. Звичайне варення. Працююче подружжя. Дві дівчини-учениці 13 і 6, років. Приємний дім. Добра платня. Писати: **Mrs. L. DAVID, 139 — 14 — 229 Street, Laurelton, L. I., N. Y.**

• КУРСИ—НАУКА •

УВАГА! Еміґранти з Провінції!

Хто знає технічне креслення або читання техн. рисунків, той зможе дістати добре платню і легку працю. Таке знання можуть дати Вам одинокі **курси технічного креслення заочною дорогою.** Домагайтеся інформацій.

Інж. K. CERKEWICH,
350 Grove St., Jersey City, N. J.

● НА ПРОДАЖ ●

СПОЖИВЧА КРАМНИЦЯ
(ґросерия і делікатесен) на продаж в східній частині Ню Йорку. Існує 21 рік. Властитель відходить з-за—старости. Добре підприємство. Дуже приступна ціна.

Тел.: **GRamercy 7-5891**

● ВАКАЦІЇ ●

ФЛАРІДА. Хто з українців має замір їхати на вакації до Маямі, Фларіда, то прошу заїхати до українців. Маємо до винайму кабіни з кухнею або без, по дуже приступній ціні. Зголошуйтесь на адресу: **LITTLE INN'S COURT, 13760 Biscayne Blvd., Miami 38, Fla., or Route US 1.**
Paul Walczuk, Prop.

● ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ ●

АПТЕКА Д-Р РОТМАНА
ріг вулиці 5-тої Avenue A
NEW YORK CITY

Затруднює щоденно від години 6-11 вечором аптекаря українця, дипломованого в Европі.

Аптека вже від року 1926 виконує солідно та совісно всі можливі американські та европейські рецепти і тримає великий склад ліків по уміркованих цінах.

Радо витаючи українське громадянство в нашій аптеці, поручаємося його услугам.

Совєтський орган бачить можливість співпраці між комуністичним і капіталістичним світами

Москва. — Найновіше число совєтського магазину, що виходить англійською мовою під назвою „Нюз", приносить статтю, в якій автор старається довести, що можливість співіснування і співпраці комуністичного світу з капіталістичним зросла після другої світової війни. Стаття наводить голос Леніна в цій справі, та останнє інтервю Сталіна з квітня ц. р., в яких обидва провідники комуністів заявляли, що комуністичні держави можуть існувати поруч капіталістичних держав. В цій статті находиться також речення: „Совєти вважають мирне співіснування двох протилежних систем за непорушну основу своєї закордонної політики" Ця стаття в совєтському магазині є відповіддю на статтю в „Ню Йорк Таймсі", де писалося, що в Совєтів немає тепер доброї волі до того, щоб мирно жити з капіталістичним світом. „Нюз" твердить, що зміна настала тільки в ЗДА, а Совєти і далі стоять на становищі мирного співжиття з несовєтськими державами, та що з „розвитком соціялістичного суспільства ця мирна тенденція Совєтів ще збільшуться", як це видно після другої світової війни.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співласниками тринадцяти мільйонового Союзового майна!

В кожній українській хаті повинен знаходитись часопис „Свобода".

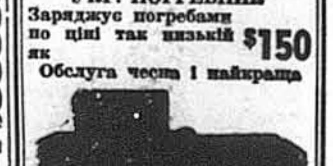
Посмертна Згадка

СЕМЕН БЕЗУШКО, член Тов. Укр. Січ, від. 170 У. Н. Союзу в Джерзі Сіті, Н. Дж., помер 16. липня 1952 р. на удар серця в Кендор, Н. Й., проживши 60 років. Покійний походив із села Корчин, пов. Сколє, Україна. Полишив у смутку жену Катерину, сина Мирона, дочку Ірину і братів Теодора, Василя і Ярослава. Похорон відбудеться в суботу, 19. липня, в год. 11. передпол., до церкви св. Петра в Овіґо, Н. Й., а відтак на цвинтар. — В. Й. П.!

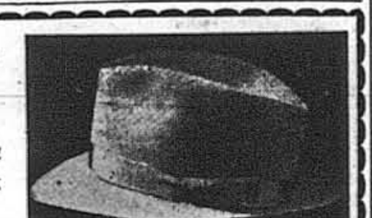
В. Кушнір.

ДНЯ 24. ЛИПНЯ
о. год. 8-ій вранці
в укр. церкві св. Івана Хрест. в Нюарку
(Morton Street)
в п'яту річницю смерти відправиться
ЖАЛІБНА СЛУЖБА БОЖА
за упокій душі згинувшого траґічною смертю в Альпійських горах
сл. п.
АНДРІЯ ГАРАСЕВИЧА

ТАРЗАН, ч. 2875. Час на тактовну поведінку.

„Ходи, Тарзане малполюдино. Сідай тут біля мене. Я хочу знати більше про тебе". Голос, що виходив з-поза вуальки, був м'який, принадно звучний.

„Чим є племінниця капітана Веста для тебе?", питалася Мераля. „Тільки молодою жінкою, що потребує помочі", відповів Тарзан.

„Дивись на мене, Тарзане!" муркотіла Мераля. „Чи вона така гарна, як Мероля?" Тарзан сказав: „Як сяйво зір в порівнянні до сонця".